

Kommenttipuheenvuoro

Kestävyyspaneelin evästyksiset systeemisen
kestävyysmurroksen edistämiseksi Suomessa

Maria Salenius, erityisasiantuntija

Kuntaliitto

@Maria_Salenius

Kestävyyden johtaminen paikallistasolla

Kuntien rooli kestävyysmurroksen toteuttamisessa on kiistatta keskeinen monilla esitetyillä osa-alueilla. Tarvitaan kuitenkin laaja-alaista yhteistä ponnistelua, jossa kunnilla on riittävästi mahdollisuuksia murroksen toteuttajana toimimiseksi.

Suomessa on useita edelläkävijäkaupunkeja, joissa kestävyys on strategisen johtamisen keskiössä. Kestävyyden johtamisessa korostuu kuitenkin monin paikoin vielä ekologinen kestävyys. Kuntakenttä on myös hyvin moninainen: erilaistuvilla kunnilla on eri tarpeet ja mahdollisuudet.

Vaatimus kestävydestä kaiken päätöksenteon, suunnittelun ja budjetoinnin perustana on kannatettava, mutta samalla hyvin vaativa. Kestävyyden eri näkökulmien integroiminen päätöksentekoon ja suunnitteluun vaatii syvällistä systeemiymmärrystä.

Keskeistä paikallistasolla on jaettu ymmärrys kestävästä kehityksestä. Tarvitaan myös osaamisen vahvistumista kestävä kehityksen kokonaisuuden osalta. Yksittäisten asioiden valmistelusta on tarve siirtyä asiakokonaisuuksiin ja arvioida päätösten vaikutuksia etukäteen moninäkökulmaisesti.

Kestävä ja oikeudenmukainen kuntatalous

Taloudellisen kestävyiden haasteet ovat erilaisia kasvun ja hallitun supistumisen kunnissa. Jotta kestävä kehityksen systeemisessä murroksessa paikallistaso on jatkossa vahva toimija, on varmistettava kuntien taloudelliset resurssit. Sekä valtion että kuntien on ponnistettava sen eteen, että julkinen talous tasapainottuu ja väestökehityksen aiheuttamasta muutoksesta palveluissa ja niiden rahoituksessa selvitään.

Myös kunnilla on vastuunsa talouden kestävyiden varmistamisessa. Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kuntataloutta voidaan edistää jo nyt monin eri tavoin. Kestävyys voidaan ottaa mukaan osaksi esimerkiksi palvelualueiden tavoitteita (ml. investoinnit) ja hankintoja.

**Kolme
neljästä**
kunnasta
Manner-Suomen
kunnasta teki vuonna
2019 negatiivisen
tuloksen.

Hyvinvointi ja mahdollisuudet kunnissa

Kunnat tekevät jo nyt paljon: lähtökohtaisesti kaikki mikä liittyy esimerkiksi yhdenvertaisuuteen, hyvinvoinnin edistämiseen ja hyvään hallintoon edistää kestäväää kehitystä.

Tarvitaan kuitenkin vielä yhteisiä panostuksia eriarvoisuuden kaventamiseksi ja sosiaalisen kestävyuden vahvistamiseksi ja tiedon lisäämiseksi.

Osallisuus on sosiaalisen kestävyuden kulmakiviä. Kuntien tarjoamat osallistumiskeinot tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia olla mukana kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanossa, suunnittelussa ja päätöksenteossa. Esimerkkeinä:

- kansalaisraadit,
- osallistuva budjetointi
- päätösten vaikutusten ennakkoarviointi ja
- osallistavat hankintaprosessit.

Päätöksentekijöiden, kuntalaisten ja viranhaltijoiden välillä tarvitaan runsaasti vuorovaikutusta. Toimialojen välinen yhteistyö, kumppanuus järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa sekä siilojen välttäminen on onnistumisen edellytys. Keskeistä on luoda paikkoja tiedon vaihdolle ja mahdollisuuksia kokeiluihin. Kestävyystutkimusta, joka kohdistuu kuntiin, on lisättävä.

Suomen Kuntaliitto on mielellään mukana kestävyysmurrosta toteuttamassa ja tuomassa kuntien osaamista eri osa-alueilta mukaan julkiseen keskusteluun.

Kiitos.

Maria Salenius

050-561 0466

maria.salenius@kuntaliitto.fi

@Maria_Salenius

www.kuntaliitto.fi

The background features a vibrant, abstract design. On the left, there are broad, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. The right side of the image is a solid, deep blue, which is sparsely decorated with numerous small, solid black dots of varying sizes. The overall composition is modern and artistic.

KUNTA LIITTO